

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

GÜMÜŞHANE
TARIMSAL
YATIRIM REHBERİ
2021

İÇİNDEKİLER

TARIMSAL YAPI

Genel Bilgiler

Tarım Alanlarının Dağılımı Ve Üretim Miktarı

Bitkisel Üretim

Hayvan Varlığı

Su Ürünleri İstatistikleri

Tarım Ve Tarıma Dayalı Sanayi

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

Gümüşhane'de Tarıma Yatırım Yapmak İçin Nedenler

Gümüşhane'de Tarımsal Yatırım İçin Uygun Sektörler

DESTEK, TEŞVİK VE HİBELER

Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı (2021-2025)

Hayvancılık Yatırımları Destekleri

Tarımsal Krediler

Orköy Destekleri

Yatırım Teşvikleri

Kalkınma Ajansları Tarafından Desteklenen Alanlar

Kosgeb Hizmet Ve Destekleri

Gümüşhane Havza Bazlı Destekleme Modeli Kapsamında Desteklenecek Ürünler

İLETİŞİM BİLGİLERİ

TARIMSAL YAPI

GENEL BİLGİLER

Nüfus	164Bin kişi (Kırsal : 64 Bin, Şehir : 100 Bin)
Toplam Çiftçi Sayısı	22Bin kişi
ÇKS Kayıtlı Çiftçi Sayısı	4Bin kişi
Yüzölçümü	6Milyon 668Bin dekar (7 Bin km ²)
1- Toplam Tarım Alanı	848Bin dekar (Yüzölçümünün %13)
Mera Alanı (TUIK)	1Milyon 679Bin 470 dekar
NADAS alanı	322Bin dekar (Yüzölçümünün %5)
2- Orman Alanı	2Milyon 395Bin 770 dekar
3- Diğer Alanlar	5Milyon 820Bin dekar (Yüzölçümünün %87)
Sulanan Alan	301Bin dekar (Ekonomik Olarak Sulanabilir Alanın %32)

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI

	2002		2019		2020	
	Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)	Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)	Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)
Meyve	13.700	10.697	21.788	11.796	23.208	12.309
Sebze	8.780	9.943	8.634	11.112	5.738	6.900
Tarla	530.140	162.311	292.866	107.331	321.073	118.418

BİTKİSEL ÜRETİM

2020 Tarla Ürünleri Verileri

Ürün Adı	Türkiye Üretimi (Ton)	İl Üretimi (Ton)	Türkiye Üretimi İçindeki Payı
Buğday	20.500.000	40.566	0,20%
Patates	5.200.248	36.252	0,70%
Arpa	8.300.000	19.962	0,24%
Şekerpancarı	23.025.738	15.846	0,07%
Fasulye (Kuru)	279.518	3.635	1,30%
TOPLAM	71.362.848	118.418	0,17%

2020 Meyvecilik Verileri

Ürün Adı	Türkiye Üretimi (Ton)	İl Üretimi (Ton)	Türkiye Üretimi İçindeki Payı
Elma	4.300.486	4.741	0,11%
Armut	545.569	1.905	0,35%
Ceviz	286.706	1.192	0,42%
Dut	70.620	1.124	1,59%
Vişne	189.184	881	0,47%
TOPLAM	23.585.768	12.309	0,05%

2020 Sebze Üretim Verileri

Ürün Adı	Türkiye Üretimi (Ton)	İl Üretimi (Ton)	Türkiye Üretimi İçindeki Payı
Fasulye (Taze)	547.349	2.252	0,41%
Domates	13.204.015	1.793	0,01%
Lahana	851.648	1.272	0,15%
Hıyar	1.886.239	1.112	0,06%
Mantar (Kültür)	55.455	160	0,29%
TOPLAM	31.177.124	6.900	0,02%

HAYVAN VARLIĞI (Baş)

Cins	Tür	Hayvan Ad	2002	2019	2020
Arı Kovanı	Arı Kovanı	Arı Kovanı	47.140	40.672	40.819
Büyükbaş	Manda	Manda	370	224	254
	Sığır	Kültür	7.807	37.615	39.226
		Melez	24.483	38.759	34.847
		Yerli (Sığır)	49.084	7.193	15.150
	Sığır Toplam		81.374	83.567	89.223
Büyükbaş Toplam			81.744	83.791	89.477
Kanatlı	Hindi	Hindi	3.095	517	426
	Kaz	Kaz	4.000	526	1.443
	Ördek	Ördek	2.520	401	389
	Tavuk	Et			0
		Yumurta	160.000	107.834	119.220
	Tavuk Toplam		160.000	107.834	119.220
Kanatlı Toplam			169.615	109.278	121.478
Küçükbaş	Keçi	Kıl	7.098	5.681	6.710
		Tiftik			0
	Keçi Toplam		7.098	5.681	6.710
	Koyun	Merinos		2.650	2.704
		Yerli (Koyun)	84.271	30.658	42.631
Koyun Toplam		84.271	33.308	45.335	
Küçükbaş Toplam			91.369	38.989	52.045

SU ÜRÜNLERİ İSTATİSTİKLERİ

YIL	Avcılık	Yetiştiricilik			TOPLAM
	İçsu	Deniz/İçsu			
	Üretim Miktarı (Ton)	Tesis Sayısı (Adet)	Kapasite (Ton/Yıl)	Üretim Miktarı (Ton)	Üretim Miktarı (Ton)
2016	21	39	4.771	1.778	1.799
2017	15	38	4.759	1.694	1.709
2018	15	38	4.759	2.010	2.025
2019	18	37	4.754	2.508	2.526

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ İŞLETME SAYISI

KONU	SAYI	KONU	SAYI
Süt ve Süt Ürünleri	2	Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	77
Et ve Et Ürünleri	-	Makarna ve İrmik Üretimi	-
Su Ürünleri İşleme	-	Yumurta Paketleme	2
Meyve-Sebze işleme- paketleme	1	Dondurulmuş Gıda	-
Hububat ve Bakliyat Üretimi	-	Hazır Yemek, Tabldot Yemek	12
Katı ve Sıvı Bitkisel Yağ	-	Hazır çorba ve bulyon, puding, toz karışımlar, mayonez, sos vb	-
Şeker Üretimi (paketleme hariç)	-	Kuruyemiş ve Çerezler	-
Zeytinyağı	-	Baharat İşleme	-
Konserve ve Salça	-	Alkolsüz İçecekler	1
Fermente ve salamura ürün üretimi	-	Alkollü İçecekler	-
Pastacılık Ürünleri Üretimi	17	Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	2
Şekerli mamuller (Pestil&Köme)	34	Gıda Katkı ve Aroma Maddeleri	-
Bisküvi, Çikolata, Kakaolu ve Benzeri Ürünler	-	Gıda ile Temas Eden Maddeler	-
Un üretimi	-	Yem	1
Unlu mamuller üretimi	12	Diğer	-

Kaynak: İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

GÜMÜŞHANE'DE TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

1. Tarımda kimyevi gübre ve bitki koruma ürünü kullanımını son derece düşüktür. 2020 yılında 2,30 gr/da ile Türkiye de en az BKÜ kullanılan illerden olan Gümüşhane bu tarımsal üretim yaklaşımı ile organik tarım yönünden avantajlıdır.
2. Geniş mera ve yaylaların konvansiyonel tarım için ya da organik hayvancılık ve arıcılık için uygun olması,
3. Tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi için uygun alanların var olması,
4. İlin meyve işleme sanayisinin (pestil-köme, meyve suyu) gelişmiş olması ve özellikle pestil köme üretiminde bir marka haline gelmiş olması
5. Balık (alabalık) üretimi için uygun su kaynaklarının (akarsu, baraj gölü) bulunması,
6. İl de organik tarım açısından Organik A.Ş.'nin iyi bir örnek olması.
7. İlin dağ ve yayla turizmi potansiyelinin var olması,
8. İlin son açıklanan teşvik yasasında 5. Bölge içerisinde yer alması ve kalkınma açısından öncelikli iller arasında yer alması.
9. İlin, çeşitli bitkisel ürünlerin yetiştirilmesine uygun, hastalık ve zararlılardan ari ve farklı mikroklima özellikleri taşıyan çok sayıda kapalı havzaya sahip olması
10. İlin Doğu Karadeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu Bölgesi arasında tek geçiş alanı olması,

GÜMÜŞHANE'DE TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Organik Tarım	<p>Sahip olduğu coğrafi konumu, toprak ve iklim özellikleri ve yerleşim yoğunluğunun azlığı ile organik ürün yetiştirme açısından büyük potansiyel barındırmaktadır. İl; hububat, bakliyat, yem bitkileri, itri bitkiler, pestil-köme, dut pekmezi ve balıkçılık alanlarında organik tarım yapmaya oldukça elverişlidir.</p> <p>Tarım da kimyevi gübre ve bitki koruma ürünü kullanımı son derece düşüktür. 2020 yılında 2,30 gr/da ile Türkiye de en az BKÜ kullanılan illerden olan Gümüşhane, bu tarımsal üretim yaklaşımı ile organik tarım yönünden avantajlıdır.</p> <p>Geniş mera ve yaylalara sahip olan Gümüşhane organik arıcılık için ihtiyaç duyulan tarımsal üretim girdilerine doğal olarak sahip illerden biridir.</p>
Arıcılık	<p>Gümüşhane balının besin değeri, kaynağını yörenin değişik çiçeklerinden aldığı için diğer ballara göre yüksektir. İlimizde 2020 yılında bal üretimi 599.957 kg olup, ilimizin 150.000 kovan ile 3.000 ton bal üretimi sağlayacak floraya sahip olduğu tahmin edilmektedir. İl genelinde yapılan bitkisel üretimde kimyevi gübre ve ilaç kullanımının az oluşu organik arı ürünleri üretimi için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.</p>
Büyükbaş Hayvancılık	<p>DOKAP illeri arasında mera varlığı açısından en fazla mera alanına sahip olan ildir. Hayvancılık işletmelerinin kaba yem ihtiyacı yılın 8 ayı meralardan ve yem bitkisi ekilişinden karşılanmaktadır. Mera ve yaylaklar organik hayvancılık faaliyetleri için uygun olup, konvansiyonel hayvancılık yatırımlarını da karşılayabilecek kapasitededir.</p>
Su Ürünleri	<p>Gümüşhane ili sahip olduğu akarsu, göl ve barajları ile kültür balıkçılığı üretimi için büyük potansiyele sahiptir ve su ürünleri üretimi son yıllarda hızlı artış kaydetmiştir. Bu artışta en büyük etken baraj göllerinde kurulan ağ kafeslerde de alabalık yetiştiriciliğin yapılmaya başlanmasıdır. 2021 yılı itibariyle İlde bulunan alabalık üretim tesislerinin sayısı 35'a ulaşmış olup toplam kapasiteleri 4.599 ton/yıldır. İlde temiz yer altı ve yer üstü su kaynaklarının bulunması, diğer tarımsal faaliyetlere göre yılın her döneminde gelir elde edilmesi, halkın yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenme konusunda bilinçlenmesi sonucu talebin artması, ilin Karadeniz'e yakınlığı nedeniyle ihracata yönelik pazarlama probleminin bulunmaması gibi sebeplerle karlı yatırım alanlarından biri haline gelmiştir.</p>

DESTEK, HİBE VE TEŞVİKLER

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI (2021-2025)

UYGULAYICI KURUM: TARIMVE ORMAN BAKANLIğI / Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

DESTEK KAPSAMI: 1/1/2021-31/12/2025 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek, gelirleri artırmak ve farklılaştırmak amacıyla;

Kadınlar ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin tarıma dayalı ekonomik faaliyetlerine yönelik yatırımları için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin hususları kapsar.

KİMLER BAŞVURABİLİR:

Gerçek ve tüzel kişiler

- Hibeye esas proje tutarı alt limiti en az **250.000** Türk Lirası'dır.
- Hibeye esas proje tutarının **%50'sine hibe** yoluyla destek verilir.
- Proje bütçesi KDV (katma değer vergisi) hariç hazırlanır.

NOT: Başvurular Bakanlıkça hazırlanacak güncel uygulama rehberinin yayımı tarihinden itibaren doksan gün içerisinde yapılır.

YATIRIM KONULARI	Hibeye Esas Proje Tutarı (TL)	Destek Oranı
1-Ekonomik yatırım konuları		
Tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanması	Yeni tesis 3.000.000	% 50
Bitkisel ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanması		
Hayvansal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanması		
Soğuk hava deposu yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	Tamamlama 2.000.000	
Çelik silo yapımı (sadece yeni tesis yapımı)		
Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlar	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon 1.500.000	
❖Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, kanatlı yetiştiriciliği, kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırımlar		
❖İklimlendirme, sulama ve gübreleme sistemli, modern yeni seraların yapımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu,		
❖Büyükbaş ve küçükbaş kesimhanelerine yönelik faal olan mevcut tesislerin teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu		
❖Kanatlı kesimhanelerine yönelik sabit yatırımlar		
Yenilenebilir enerji üretim tesisleri (Jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgâr enerjisi) (sulama ve modern sera kullanımı için)		
Su ürünleri yetiştiriciliği (denizlerde ve iç sularda)		
Hayvansal ve bitkisel orijinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		

YATIRIM KONULARI	Hibeye Esas Proje Tutarı (TL)	Destek Oranı
2-Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konuları		
1) Aile işletmeciliği faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri, a) Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması b) Tarımsal Ürünlerin Depolanması (Çelik Silo-Soğuk Hava Deposu) c) Tarımsal Sabit Yatırımlar (Ahır, ağıl, kanatlı kesimhanesi, muz ve/veya sebze yetiştirilen örtü altı tesisler) ç) Kültür Mantarı d) Yenilenebilir Enerji Tesisleri e) Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Sistemleri	500.000	%50
2) Arıcılık ve arı ürünlerine yönelik yatırımlar,		
3)Bilişim sistemleri ve eğitimi,		
4)El sanatları ve katma değerli ürünler,		
5)İpek böceği yetiştiriciliği,		
6)Su ürünleri yetiştiriciliği,		
7)Tarımsal amaçlı kooperatif ve birlikler için makine parkları,		
8)Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği		

2-BİREYSEL SULAMA SİSTEMLERİNİN DESTEKLENMESİ

DESTEK KAPSAMI	30/1/2021 - 31/12/2025 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlamak için belirlenmiş bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel Kişiler
YATIRIM KONULARI	<ul style="list-style-type: none">✓ Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,✓ Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,✓ Tamburlu sulama sistemi kurulması,✓ Güneş enerjili sulama sistemi kurulması.
YATIRIM TUTARI VE DESTEK ORANI	<ul style="list-style-type: none">• Hibeye esas mal alım tutarı 1.000.000-TL'yi geçemez.• Bu Tebliğ kapsamında kabul edilen başvurularda, hibe sözleşmesinde belirlenen hibeye esas mal alım tutarının KDV hariç %50'sine hibe yoluyla destek verilir.

NOT 1: Uygulamaya ilişkin detaylar 25.02.2021 tarih ve 31406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de (Tebliğ no: 2021/7)" yer almaktadır.

NOT 2: Bu Tebliğ kapsamında yapılacak başvurular; 2021 yılı için **1 Mart** tarihinden başlayarak **otuz gün** içerisinde diğer uygulama yıllarında ise 1 Ocak tarihinden başlayarak altmış gün içerisinde, son başvuru tarihi mesai bitimine kadar, başvuru sahipleri tarafından dosya halinde tek nüsha olarak elden il müdürlüğüne teslim edilerek yapılır.

HAYVANCILIK YATIRIMLARI DESTEKLERİ

DÜVE ALIM DESTEĞİ

DESTEK KAPSAMI	En az 1 baş en fazla 20 baş düve (manda dahil) alımına, Bakanlıkça belirlenecek düve bedelinin %40'ı kadar destekleme ödemesi yapılır. (2020 yılı Cumhurbaşkanlığı Kararı (2020/3190) (2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar) kapsamında uygulanmaktadır.)
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve tüzel kişiler
UYGULAMA İLLERİ	81 il

NOT: Düve Alım Desteği Yatırım Programına alınan desteklerden olmayıp, "Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar" kapsamında her yıl ödenen bir destektir.

Arıcılık Yatırımlarının Desteklenmesi

Destek Kapsamı	Kırsal alanlarda istihdamın geliştirilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, üretim ve kalitenin yükseltilmesi için arıcılık yetiştiriciliğinde yeni teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılarak modern işletmelerin kurulması ve makine, alet, ekipman alımına yönelik yatırımların desteklenmesini kapsamaktadır.
Kimler Başvurabilir	Gerçek ve tüzel kişiler
Uygulama İlleri	Arıcılık Destekleme Konuları ve Uygulama İlleri; Destekleme konuları; arı ürünleri üretiminde kullanılacak makine, alet-ekipman ve seyyar arıcı barakası gibi malzemeleri kapsar. 81 ilde Arı Yetiştiricileri Birliği veya Bal Üreticileri Birliğine üye, Arıcılık kayıt sistemine (AKS) müracaat tarihi itibarıyla en az 3 yıldır kayıtlı, AKS deki aktif kovan sayısı bakımından 50 ve üstü arılı kovana sahip, bal üretimine ilaveten bulunduğu bölge ve ekotip dikkate alınarak diğer arı ürünlerinden arı sütü, polen, propolis, arı ekmeği(perga), arı zehiri, apilarnil'den en az ikisini üreteceğini taahhüt eden arıcılara bu ürünleri üretebilmeleri için makine, alet-ekipman desteği %50 hibe desteği verilecektir. Proje 2022 yılı sonuna kadar devam edecektir.
Yatırım Konuları, Destek Oranı	Arıcılık % 50 (Makine, alet- ekipman ve arıcı barakası alımı)

Başvurular, 04/01/2021- 22/01/2021 tarihleri arasında yapılır.

DAMIZLIK KÜÇÜKBAŞ HAYVAN YATIRIMI

Destek Kapsamı	Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça belirlenen iller ve şartlar doğrultusunda damızlık küçükbaş hayvan yatırımlarının desteklenmesini kapsar.
Kimler Başvurabilir	Gerçek kişiler
Uygulama İlleri	Bakanlığın belirleyeceği illerde uygulanacaktır.
Yatırım Konuları, Destek Oranı	HAYVAN ALIMI (Damızlık küçükbaş hayvan yatırımı) %85

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
SÜTÇÜ VE KOMBİNE SIĞIR YETİŞTİRİCİLİĞİ	50	50	25.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	10	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Jeotermal/ yenilenebilir/ atık enerji kullanımı	10	10	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
DAMIZLIK DÜVE YETİŞTİRİCİLİĞİ	75	75	10.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	-	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
BÜYÜKBAŞ HAYVAN BESİCİLİĞİ	50	50	10.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	-	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	90	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)	
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi		
KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK	75	75	15.000.000	
	Öncelikli bölge yatırımı	10		10
	Atıl işletme alımı	10		-
	Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	10		10
	Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-		10
	Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10		10
	Kadın çiftçi/ girişimci	10		10
	Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100		100
ARICILIK	50	50	2.500.000	
	Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-		10
	Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10		10
	Kadın çiftçi/ girişimci	10		10
	Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	70		80
KANATLI SEKTÖRÜ	25	50	5.000.000	
	Atıl işletme alımı	10		-
	Sözleşmeli üretim	-		10
	Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10		10
	Kadın çiftçi/ girişimci	10		10
	Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	55		80
KANATLI SEKTÖRÜ DAMIZLIK YETİŞTİRİCİLİĞİ	75	75	10.000.000	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ	50	50	10.000.000
Su ürünleri yetiştirme	10	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	80	80	
GELENEKSEL (YAYGIN) HAYVANSAL ÜRETİM			1.500.000
100.000 TL' ye kadar olan krediler (100.000 TL dahil)	100	100	
100.000 TL'nin üzerindeki krediler	50	50	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	10	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Sözleşmeli üretim	-	10	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	90	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
KONTROLLÜ ÖRTÜALTI TARIMI	50	50	25.000.000
Jeotermal/ yenilenebilir/ atık enerji kullanımı	20	20	
Yurtiçi sertifikalı tohum/ fide/ fidan kullanımı	20	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
YEM BİTKİSİ ÜRETİMİ	75	75	5.000.000
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	-	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	95	100	
YURTIÇİ SERTİFİKALI TOHUM, FİDE, FİDAN ÜRETİMİ	100	100	20.000.000
SÜS BİTKİSİ ÜRETİMİ	50	50	10.000.000
STRATEJİK BİTKİSEL ÜRETİM	75	75	10.000.000
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİ VE BAĞCILIK	75	75	10.000.000
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
GELENEKSEL (YAYGIN) BİTKİSEL ÜRETİM			2.500.000
50.000 TL' ye kadar olan krediler (50.000 TL dahil)	100	100	
50.000 TL'nin üzerindeki krediler	50	50	
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	90	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
TARIM MAKİNELERİ (Traktör ayrık)	50	-	2.500.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	75	-	
TRAKTÖR	25	-	500.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	50	-	
MODERN BASINÇLI SULAMA SİSTEMİ YATIRIMI	75	-	5.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
TARIM MAKİNELERİ PARKI	75	-	5.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
ARAZİ ALIMI (BİRLEŞTİRME)	25	-	2.500.000
LİSANSIZ DEPOCULUK YATIRIMLARI	50	-	50.000.000
ELÜS KARŞILIĞI KREDİ	-	100	5.000.000
SOĞUK HAVA DEPOSU YATIRIMLARI	50	-	10.000.000
TARIMSAL ÜRÜNLERİN İŞLENMESİ	50	50	10.000.000
SÖZLEŞMELEİ ÜRETİM (üretim yaptıran gerçek/ tüzel kişi)	-	50	50.000.000
Yurtiçi sertifikalı tohum/ fide/ fidan kullanımı	-	20	
Stratejik bitkisel ürün	-	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	-	80	
ÖZEL ORMANCILIK	50	50	10.000.000

ORKÖY DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI, Orman Genel Müdürlüğü

ORKÖY DESTEKLERİNİN AMACI

Ormanların korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi amacıyla orman köylüsünü sosyo-ekonomik projelerle desteklemek suretiyle yaşam kalitesini iyileştirmek ve gelir seviyelerini artırmak, böylece ormanlar üzerindeki olumsuz baskıyı azaltmak, orman-halk ilişkilerini düzenleyerek ormanların sürdürülebilir yönetimini sağlamaktır.

KİMLER BAŞVURABİLİR

ORKÖY kredisinden yararlanabilmek için, köy/mah.'lerinin ilgili yönetmelikte belirtilen şartları taşıması gerekmektedir. Köy/yada mahallenin ormanla ilişkisini buldukları yerde ki Orman İşletme Müdürlüklerinden öğrenebilirler. Orman köyü tanımı Yönetmelikte;

Orman köyü: Mülki sınırları içerisinde Devlet ormanı olan köyler ile daha önce orman köyü iken 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen yerleri," şeklindedir.

Orman köylüleri ORKÖY desteklerinden yararlanabilir. Bu desteklerden yararlanmak için buldukları yerde ki Orman İşletme Müdürlüklerine başvurabilirler. Orman köylüsü tanımı ise Yönetmelikte;

Orman köylüsü: Orman köyü/mahallesinde kredi ve hibe tespit tarihi itibarıyla en az bir yıl süreyle ikamet etmekte olan halkı, şeklindedir.

BAŞVURU ŞARTLARI

ORKÖY iş ve işlemleri; 6831 sayılı Orman Kanunu, Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik ve 7022 nolu Tamim uyarınca yürütülmektedir.

Bu kapsamda;

-ORKÖY desteklerinden faydalanacak şahısların orman köylüsü olması gerekmektedir. Bunun için asgari son 1 yıldır aynı orman köyünde ikamet etme şartı aranmaktadır.

-Krediden faydalanacak şahsın hem kendisinin hem eşinin; memur, kamuda daimi işçi ve icralık durumda olmaması gerekmektedir.

-ORKÖY destekleri her proje türünden en az 3 ünite şeklinde uygulanmaktadır. Bu durumda aynı proje türünden faydalanmak isteyen en az 3 kişinin talep dilekçesi olması gerekmektedir.

Desteklemelere ait iş ve işlemler orman işletme müdürlükleri tarafından yürütülmekte olup, başvuru sahibinin ikamet ettiği orman köyünün bağlı bulunduğu Orman İşletme Müdürlüğüne veya Orman İşletme Şefliğine yazılı başvuru yapması halinde talebi değerlendirilmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü orman köylülerini desteklemek amacıyla iki türlü kredi desteği vermektedir.

A) FERDİ KREDİ DESTEĞİ;

Ferdi krediler, sosyal ve ekonomik maksatlı olarak ikiye ayrılır. Ferdi projelere belirlenecek oranlarda her yıl hibe desteği verilmektedir. Hibe oranı % 20'dir. Tüm krediler faizsizdir.

1-Sosyal Maksatlı Desteklemeler;

Orman köylümüzün hayat kalitesini yükseltmek, odunun yakacak olarak kullanımını azaltmak aynı zamanda ormanların korunmasının sağlanması için uygulanan kredi türüdür. Vade süreleri proje türlerine göre 3- 7 yıl arasında değişmektedir.

Sosyal Maksatlı Proje Örnekleri: Dam örtülüğü malzemeleri, kat kalorifer sistemi, güneş enerjisi ile su ısıtma sistemleri, dış cephe mantolama v.b. projeler.

2- Ekonomik Maksatlı Desteklemeler;

Bu projelerle orman köylüsünün yeni tarım uygulamalarıyla buluşturulması, gelir seviyesinin iyileştirilmesi, istihdama katkı sağlanması, kırsal alandan şehirlere göçün önlenmesi ve ormana olan baskının azaltılması hedeflenmektedir. Vade süreleri proje türlerine göre 3- 7 yıl arasında değişmektedir

Ekonomik Maksatlı Proje Örnekleri: Hayvancılık (süt sığırcılığı, besi sığırcılığı, süt koyuncululuğu, besi koyuncululuğu vb.), fenni arıcılık, kültür mantarcılığı, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, seracılık, bağcılık ve meyvecilik ,ev pansiyonculuğu, ev hanımları için mikro kredi, üretim arttırmaya yönelik tomruk çekme vinci (tambur), motorlu testere, traktör, vb. projeler verilmektedir.

YATIRIM TEŞVİKLERİ

UYGULAYICI KURUM: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

GENEL AÇIKLAMALAR

İlgili Mevzuat

- ✓ 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
- ✓ 20/06/2012 tarihli 2012/1 Sayılı Uygulama Tebliğı

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite

- Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise beşyüzbin Türk Lirası olması gerekir. Ayrıca, yatırımların asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.
- Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölgelerde asgari beşyüzbin Türk Lirası, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise asgari üçyüzbin Türk Lirası olması gerekir.
- Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde ellisini aşamaz.

YATIRIM TEŞVİKLERİ

Müracaat

Teşvik belgesi müracaatları, tebliğle belirlenecek bilgi ve belgelerle Bakanlığa yapılır. Ancak, genel ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan, tebliğle belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihine bağılı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir.

Teşvik belgesi

Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için, projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.

Diğer desteklerden yararlanma

Bu kapsamdaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, sübvansiyonlu krediye faiz veya kâr payı desteğı sağlanmaması kaydıyla, bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlandırılabilir.

Tarım sektörüne ilişkin değerlendirme

Tarım sektörüne yönelik yatırımlar, “**Genel Teşvik Sistemi**”, “**Bölgesel Teşvik Sistemi**” , “**Öncelikli Yatırım Konuları**”, “**Stratejik Yatırımların Teşviki**”, **Proje Bazlı Teşvik Sistemi ve Cazibe Merkezleri** uygulamalarından yararlanabilir

GENEL TEŞVİK SİSTEMİ

- ❖ Bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartı ile diğer Tebliğ şartlarını sağlayan Tarımsal yatırımlar, Genel Teşvik Sistemi kapsamında;
 - ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstinası ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)'nden faydalanılabilir.
- ❖ Ayrıca, Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilecek olan yatırımlar için talep edilmesi halinde Genel Teşvik Uygulamaları çerçevesinde belge düzenlenebilir.
- **Genel teşvik sistemi kapsamında teşvik edilemeyecek yatırımlar:**
 - Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi, entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi ve 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölge illerinin organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek komple yeni yatırım cinsindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker (nişasta sütünden, münhasıran kristal fruktoz üretimine yönelik yatırımlar hariç).
 - Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
 - Küp şeker.
 - 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları.
 - Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç).
 - Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
 - 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.
 - Tütün ürünleri imalatı.
- **Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları:**
 - Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
 - Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
 - Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
 - Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,
 - Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dahil) 1.000 küçükbaş dönem şartı aranır.

BÖLGESEL TEŞVİKLER

GÜMÜŞHANE ilinde Bölgesel Teşvikler Kapsamında Desteklenen Tarımsal Sektörler

BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER	ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ
Entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)*	500 Bin TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı**	1 Milyon TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (Balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
Seracılık	10 Dekar

*Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

**Gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, ekmek (donuk ekmek ve ekmek hamuru hariç), pirinç, rakı, bira, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

GÜMÜŞHANE ilinde Bölgesel Teşvik Kalemleri

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	OSB ve EB Dışı		2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
	OSB ve EB İçi		3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Faiz Desteği	İç Kredi		-	-	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi		-	-	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
	Azami Tutar		-	-	1 Milyon TL	1,2 Milyon TL	1,4 Milyon TL	1,8 Milyon TL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			-	-	-	-	-	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			-	-	-	-	-	10 yıl

BÖLGESEL TEŞVİK KALEMLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

KDV İstisnası ve iadesi: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır. Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında yapılacak bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

Vergi İndirimi: gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Teşvik belgesi düzenlenmiş stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilir.

Faiz veya Kar Payı Desteği: Talep edilmesi halinde, bölgesel teşvik uygulamaları ve stratejik yatırımlar ile AR-GE ve çevre yatırımları kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımlar için bankalardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredilerinin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı ilgili Bakanlıkça karşılanabilir.

BÖLGESEL TEŞVİK KALEMLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Bir Alt Bölge Desteğinden Faydalanma

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıdaki şartlarından en az birini sağlaması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

Sağlanması gerekli şartlar

- ✓ Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde (imalat sanayine yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi.
- ✓ Yatırımın aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösteren alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.
- ❖ 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölge illerinin ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar;
 - İlçenin bulunduğu ilin bir alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden;
 - Bu ilçelerin OSB/EB'sinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise bulunduğu ilin iki alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden yararlanır.
- ❖ 5 inci bölge illerinin;
 - İlçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara 6 ncı bölgeye sağlanan bölgesel destekler,
 - Bu ilçelerin OSB/EB'sinde gerçekleştirilecek yatırımlara ise sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmesi, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmesi suretiyle 6 ncı bölge destekleri uygulanır.

ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR

Aşağıda belirtilen yatırım konuları 5 inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilir. Ancak bu yatırımlar, 6 ncı bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge desteklerine tabidir.

- ✓ Bakanlık, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar.
- ✓ Lisanslı depoculuk yatırımları.
- ✓ Asgari 5 milyon TL tutarındaki 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) sera yatırımları.
- ✓ Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar.

STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında desteklenmektedir. Bu kapsamda desteklenecek olan yatırımların aşağıdaki kriterlerin tamamını sağlamaları gerekmektedir.

- ✓ **Asgari sabit yatırım tutarının 50 Milyon TL'nin üzerinde olması,**
- ✓ **Yatırım konusu ürünle ilgili yurt içi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,**
- ✓ **Yatırımla sağlanan katma değerinin asgari %40 olması**
- ✓ **Üretilen ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son 1 yıl itibarıyla 50 Milyon ABD Doları'nın üzerinde olması.**

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

DESTEK UNSURLARI		DESTEK ORAN ve SÜRELERİ
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR
KDV İstisnası		VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		7 yıl (6. Bölgede 10 yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR
Faiz Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz/ Döviz Endeksli Kredi	2 Puan
Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği		10 yıl (Sadece 6. bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		10 yıl (Sadece 6. bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
KDV İadesi		VAR (Sadece 500 milyon TL ve üzeri yatırımlar için)

PROJE BAZLI TEŞVİK SİSTEMİ

İlgili Mevzuat

2016/9495 Sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar

Sistemin Amacı

Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümünü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımların proje bazlı olarak desteklenmesidir.

Asgari Sabit Yatırım Tutarı

Kararda belirtilen amaç ve kapsam doğrultusunda Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretimine yönelik olan ve Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için **ellimilyon Türk Lirası**, diğer yatırımlar için ise **beşüzmilyon Türk Lirası** olması gerekir.

PROJE BAZLI TEŖVİK SİSTEMİ DESTEKLERİ

- Gümrük vergisi muafiyeti
- KDV istisnası
- KDV iadesi
- Vergi indirimi veya istisnası
- Sigorta primi iŖveren hissesi desteği
- Gelir vergisi stopajı Desteği
- Nitelikli personel desteği
- Faiz veya kâr payı desteği
- Sermaye katkısı
- Enerji desteği
- Kamu alım garantisi
- Yatırım yeri tahsisi
- Altyapı desteği
- Kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile
- diğer yasal ve idari süreçlerde kolaylaŖtırıcı düzenleme yapılması.
- Hibe desteği

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

UYGULAYICI KURUM: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

DESTEK KAPSAMI	Görece az gelişmiş 24 ilde yatırım ortamını canlandırarak istihdam, üretim ve ihracatın artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıkların azaltılmasına yönelik yatırımların desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir. Destek söz konusu illerde; özel sektör tarafından gerçekleştirilecek imalat sanayi yatırımları (US-97 Kodu:15-37) ile çağrı merkezi ve veri merkezi yatırım projeleri içindir.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel kişiler
UYGULAMA İLLERİ	Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kars, Kilis, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli, Van

ENERJİ DESTEĞİ- SABİT YATIRIM TUTARI ve ASGARİ KAPASİTE

Komite tarafından desteklenmesi uygun görülen yeni yatırımlardan enerji desteği ihtiva edenlerin, işletmeye geçilmesini müteakip gerçekleşen sabit yatırım tutarının % 25'ini aşmamak üzere aylık elektrik enerjisi giderlerinin azami %30'u üç yıl süreyle işletme bazında 10 milyon Türk Lirasına kadar Bakanlık bütçesinden karşılanabilir. Bu Karar kapsamında desteklenecek imalat sanayi yatırımlarının (US-97 Kodu: 15-37) organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesinde gerçekleştirilmesi ve asgari **2 milyon TL** yatırımın tutan şartını sağlaması gerekir.

Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmek için çağrı merkezi yatırımlarının asgari 200 Kişilik istihdam sağlaması, ANTI/TIA-942 veya Uptime Institute Tier-3 veya üstü seviyede olan veri merkezi yatırımlarının ise asgari 5.000 m² beyaz alan ihtiva etmesi gerekmektedir.

Cazibe Merkezleri Programı kapsamında **31/12/2021** tarihine kadar yapılacak olan teşvik belgesi müracaatları değerlendirilecektir.

KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR

UYGULAYICI KURUM: DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

- Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayladığı Çalışma Programı ve uygun gördüğü Bütçe doğrultusunda hazırlanan Mali ve Teknik Destek Programları kapsamında tarım sektörüne de destek sunabilmektedirler.
- Bu programlar kapsamında, destek için öncelikli alanlar ve başvuru koşulları Ajansların internet sitelerinde ilan edilmekte ve Başvuru rehberlerinde ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.
- Kalkınma Ajansları, detayları yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla aşağıda belirtilen kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetleri için Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslar dahilinde mali ve teknik olmak üzere iki destek türü uygulayabilir;
 - Kamu Kurum ve Kuruluşları,
 - Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları,
 - Birlikler ve Kooperatifler,
 - Sivil Toplum Kuruluşları,
 - Organize Sanayi Bölgeleri, Sanayi Siteleri,
 - Serbest Bölge İşleticileri,
 - Teknoloji Transfer Ofisi Şirketleri,
 - Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri ve İş Geliştirme Merkezlerinin Yönetici Şirketleri,
 - Kar Amacı Güden Diğer Gerçek ve Tüzel Kişiler.

Mali Destek:

- Kalkınma Ajanslarının Mali Destekleri; Doğrudan Finansman Desteği, Finansman Desteği ve Faizsiz Kredi Desteği olmak üzere üç ana grupta toplanmaktadır.
- **Doğrudan Finansman Desteği:** Kalkınma Ajanslarının esas itibarıyla proje teklif çağrısı yöntemiyle belirlenen usul ve kurallar çerçevesinde belirli projelere sağladığı desteklerdir. Ancak Kalkınma Ajansları proje teklif çağrısı dışında, fizibilite desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de doğrudan destek sağlayabilir;
 - **Proje Teklif Çağrısı:** Belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir.
 - **Fizibilite Desteği:** Kalkınma Ajanslarının bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarına sağladığı doğrudan mali destektir.
 - **Güdümlü Proje Desteği:** Proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmaksızın; bölge planında öngörülen öncelikler ve sonuç odaklı programlar doğrultusunda, konusu ve koşulları Kalkınma Ajansları öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelere sağlanan destektir.
- **Finansman Desteği:** Başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeler için, ilgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek finansman giderlerinin, Kalkınma Ajansları tarafından karşılanmasını öngören mali destektir.
- **Faizsiz Kredi Desteği:** Kalkınma Ajanslarının başvuru rehberine uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla faizsiz kredi temin etmek suretiyle sağlayacağı mali destektir.

Teknik Destek:

- Kalkınma Ajansları; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirtilen başvuru sahiplerinin yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için, mevcut imkanları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetlerini teknik destek kapsamında sağlayabilir.

KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ

Desteklenen Sektörler

1. Madencilik ve taş ocakçılığı
2. İmalat
3. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
4. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
5. İnşaat
6. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
7. Ulaştırma ve depolama
8. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
9. Bilgi ve iletişim
10. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
11. Finans ve Sigorta Faaliyetleri
12. İdari ve destek hizmet faaliyetleri
13. Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor
14. Diğer hizmet faaliyetleri

Destek Programları

1. Girişimcilik Destekleri
2. AR-GE, Teknolojik üretim ve Yerleştirme Destekleri
3. İşletme Geliştirme, Büyüme ve Uluslararasılaşma Destekleri
4. KOBİ finansman destekleri
5. Laboratuvar Hizmetleri
6. İŐGEM/TEKMER Programı

Kosgeb Hizmet ve Destekleri Veri Tabanına Kayıt

Bir işletmenin KOSGEB Desteklerinden yararlanabilmesi için öncelikle veri tabanına kayıt olması gerekmektedir. Veri tabanına kayıt işlemleri için <http://www.kosgeb.gov.tr> adresinden “E-KOBİ” tıklanıp KOSGEB’ e ilk kayıt linkini seğip işletmeye ait bilgiler girilir kaydedilip sonraki sayfada KOBİ Bilgi Beyannamesi doldurulur.

TARIM HAVZALARI ÜRETİM VE DESTEKLEME MODELİ

Havza Adı	Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli Kapsamında Desteklenen Ürünler
Gümüşhane-Kelkit	Arpa, Aspir, Buğday, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Yem Bitkileri, Patates
Gümüşhane-Köse	Arpa, Aspir, Buğday, Kuru Fasulye, Nohut, Yem Bitkileri, Patates
Gümüşhane-Kürtün	Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Yem Bitkileri, Fındık, Patates
Gümüşhane-Merkez	Arpa, Aspir, Buğday, Kuru Fasulye, Yem Bitkileri, Patates
Gümüşhane-Şiran	Arpa, Aspir, Buğday, Kuru Fasulye, Nohut, Yem Bitkileri, Patates
Gümüşhane-Torul	Arpa, Buğday, Kuru Fasulye, Yem Bitkileri, Patates

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Tarım ve Orman Bakanlığı - Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi (TARYAT)

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No:161 15.Kat Lodumlu / ANKARA

Tel: 0 (312) 258 8517-20

Faks: 0 (312) 258 85 16

Web: www.taryat.gov.tr

E-posta: taryat@tarimorman.gov.tr

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı (Eskişehir Yolu 7.km) 2151.

Cadde NO:154/A Çankaya/ANKARA

Tel: 0 (312) 444 61 00

Web: www.sanayi.gov.tr

E-posta: info@sanayi.gov.tr

Tarım ve Orman Bakanlığı – Gümüşhane İl Müdürlüğü

Adres: Cumhuriyet Caddesi GÜMÜŞHANE

Tel: 0 (456) 213 10 22

Faks: 0 (456) 213 30 56

Web : www.gumushane.tarimorman.gov.tr

E-posta: gumushane@tarimorman.gov.tr

Gümüşhane Valiliği

Adres: Hükümet Konağı GÜMÜŞHANE

Tel: 0 (456) 213 10 07

Faks: 0 (456) 213 11 35

Web : www.gumushane.gov.tr

E-posta: gumushane@tarim.gov.tr

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)

Adres: Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Gazipaşa mahallesi Nemlioğlu Sokak

Taksim Yokuşu No:3 TRABZON

Tel: 0 (462) 321 36 52-12

Faks: 0 (462) 274 36 52-50

Web: www.doka.org.tr

E-posta: doka@doka.org.tr

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Adres: Abdülhak Hamit Cad. No:866 Altmışevler / MAMAK / ANKARA

Tel: 0 (312) 595 28 00

Faks: 0 (312) 368 07 15

Tarım ve Orman Bakanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Proje ve Yatırım Yönetimi Daire Başkanlığı
TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

